

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ, ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΙΦΟΡΙΑ**

Σε μία ρώγα από σταφύλι!

Γνωριμία με τα παραδοσιακά προϊόντα του αμπελιού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Προδημοτικής και της Α΄, Β΄, Γ΄ τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00πμ - 13:30μμ), αλλά μπορεί να επεκταθεί μέχρι τις 16:30μμ.

Σημείωση 1: Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι τις 13:30μμ. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί την επέκτασή του μέχρι τις 16:30μμ, τότε αυτό μπορεί να επεκταθεί με επιπλέον ανατροφοδοτικές δραστηριότητες, μετά από συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του ΚΠΕ.

Σημείωση 2: Σε συνεργασία με το προσωπικό του ΚΠΕ και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας. Η ανάπτυξη του πιο κάτω προγράμματος, όπως επίσης και οι δραστηριότητές του είναι ενδεικτικές.

Σημείωση 3: Στο ΚΠΕ λειτουργεί κυλικείο.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Οριοθετήσουν την κοινότητα Κοιλανίου σε χάρτη της Κύπρου.
- Γνωρίσουν κρασοχώρια με τα οποία γειτνιάζει η κοινότητα Κοιλανίου και να εντοπίσουν τα κοινά χαρακτηριστικά τους.
- Κατανοήσουν έννοιες σχετικές με το αμπέλι και την αμπελουργία.
- Έρθουν σε επαφή με τα επαγγέλματα του/της αμπελουργού και του/της παραγωγού αμπελουργικών προϊόντων.
- Γνωρίσουν τις αμπελουργικές διαδικασίες.
- Γνωρίσουν τις κυριότερες γηγενείς ποικιλίες αμπελιού.
- Εμπλακούν σε πειραματικές διαδικασίες και να εντοπίσουν τα στοιχεία της ρώγας του σταφυλιού.
- Μελετήσουν τα μέρη και τα χαρακτηριστικά του φυτού μέσα από παρατήρηση και μετρήσεις στον αμπελώνα.
- Γνωρίσουν τα αμπελουργικά προϊόντα.
- Περιγράψουν τη διαδικασία παρασκευής αμπελουργικών προϊόντων συμμετέχοντας σε μία από αυτές.
- Αναγνωρίσουν τη διατροφική αξία του σταφυλιού και την ανάγκη υιοθέτησης παράγωγων προϊόντων του αμπελιού στο ημερήσιο διατροφολόγιό τους.

- Διασυνδέσουν την παραγωγή αμπελουργικών προϊόντων με την παράδοση της κοινότητας Κοιλανίου.
- Συνειδητοποιήσουν τη σημαντικότητα του επαγγέλματος του/της παραγωγού αμπελουργικών προϊόντων στην ευημερία της κοινότητας.
- Ευαισθητοποιηθούν ως προς την ανάγκη διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μέσα από επισκέψεις σε τοπικά εργαστήρια.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 9:00 – 9:30** **Αφιξη, καλωσόρισμα και ξενάγηση στο ΚΠΕ Κοιλανίου**
Συζήτηση για το πρόγραμμα και τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.
- 9:30 – 10:00** **Κουλουράκια με το έψημα**
Οι μαθητές/μαθήτριες γνωρίζουν το παραδοσιακό αμπελουργικό έδεσμα και συμμετέχουν στη διαδικασία παρασκευής του.
- 10:00 – 11:15** **Εισαγωγή στο θέμα με τραγούδι και ρυθμό**
Η μασκότ του προγράμματος υποδέχεται και καλεί τους/τις μαθητές/μαθήτριες σε ένα ταξίδι στον κόσμο του σταφυλιού με αφορμή την αφήγηση του μύθου του θεού Διόνυσου και της σχέσης του με το αμπέλι.
- Γνωριμία με την κοινότητα Κοιλανίου και την ευρύτερη περιοχή**
Οι μαθητές/μαθήτριες οριοθετούν την κοινότητα Κοιλανίου σε χάρτη της Κύπρου και εντοπίζουν άλλα κρασοχώρια με τα οποία συνορεύει. Μελετούν αεροφωτογραφίες της κοινότητας και της ευρύτερης περιοχής και εντοπίζουν τα κοινά χαρακτηριστικά τους.
- Γνωριμία με το αμπέλι και την αμπελουργία**
Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν την άρρηκτη σχέση της αμπελοκαλλιέργειας με την παράδοση μέσω παιγνιδιών δραστηριοτήτων. Γνωρίζουν τα μέρη του φυτού, τα στάδια της αμπελοκαλλιέργειας, τις σύγχρονες πρακτικές που χρησιμοποιούνται και τις αντιπαραβάλλουν με τις παραδοσιακές πρακτικές.
- Με οδηγό μία ρώγα σταφύλι**
Οι μαθητές/μαθήτριες γνωρίζουν τις κυριότερες γηγενείς ποικιλίες αμπελιού που καλλιεργούνται στο Κοιλάνι και στην ευρύτερη περιοχή. Ακολουθως επεξεργάζονται ρώγες από σταφύλι, εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά τους και τις παρατηρούν σε μεγεθυντικό φακό.
- 11:15 – 11:30** **Διάλειμμα**
- 11:30 – 12:15** **Ετοιμασία για μελέτη πεδίου σε αμπελώνα**
Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται σχετικά με το πεδίο μελέτης που θα επισκεφτούν.

Μελέτη πεδίου σε αμπελώνα - Γίνομαι αμπελουργός για μία μέρα

Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν το φυτό του αμπελιού (κουζούπα). Ονομάζουν τα μέρη του φυτού και αναγνωρίζουν τον ρόλο και τη λειτουργία τους. Εντοπίζουν και παρατηρούν στοιχεία ζωής στον αμπελώνα και κάνουν τις παρατηρήσεις τους. Παίρνουν τον ρόλο του/της αμπελουργού και αναπαριστούν σκηνές από αμπελουργικές εργασίες. Εκφράζονται κινητικά στον ρυθμό παραδοσιακών τραγουδιών με θεματολογία σχετική με το αμπέλι.

Γνωρίζουν τη χρήση του σκιάχτρου από τους αμπελουργούς για την προστασία των αμπελώνων τους και συμμετέχουν σε παιγνιώδεις δραστηριότητες.

Κινητικό παιχνίδι σε πατητήρι

Οι μαθητές/μαθήτριες παρατηρούν το παραδοσιακό πατητήρι σταφυλιών, ενημερώνονται για τα ήθη και έθιμα που σχετίζονται με αυτό και αναπαριστούν τη διαδικασία πατήματος σταφυλιών υπό τη συνοδεία παραδοσιακής μουσικής.

12:15 – 12:30 Διάλειμμα – Δοκιμή κουλουράκια με το έψιμα

12:30 – 12:50 Γνωριμία με τα αμπελουργικά προϊόντα

Οι μαθητές/μαθήτριες συμμετέχουν σε παιγνιώδη δραστηριότητα αναγνώρισης παράγωγων προϊόντων του αμπελιού.

Ετοιμασία για μελέτη πεδίου σε εργαστήριο παρασκευής αμπελουργικών προϊόντων

Οι μαθητές/μαθήτριες ενημερώνονται σχετικά με το πεδίο μελέτης που θα επισκεφτούν.

12:50 – 12:55 Μετάβαση σε εργαστήριο παρασκευής αμπελουργικών προϊόντων

12:55 – 13:30 Μελέτη πεδίου σε εργαστήριο παρασκευής αμπελουργικών προϊόντων

Οι μαθητές/μαθήτριες ξεναγούνται στο εργαστήριο και ενημερώνονται από τον/την παραγωγό για τη διαδικασία παρασκευής των διαφόρων αμπελουργικών προϊόντων και τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί.

Ανάλογα με την εποχή διεξαγωγής του προγράμματος οι μαθητές/μαθήτριες παρακολουθούν τη διαδικασία παρασκευής διαφόρων αμπελουργικών προϊόντων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

13:30 – 16:30 Επιστροφή στο ΚΠΕ – Δημιουργικές δραστηριότητες

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το ολόημερο πρόγραμμα (9:00πμ - 16:30μμ), οι μαθητές/μαθήτριες συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες όπως:

- Μελέτη της παρασκευής μουστοκούλουρων μέσα από παραμύθι και παρασκευή

τους.

- Επίσκεψη στο αμπελουργικό μουσείο.
- Επίσκεψη σε οινοποιείο και συνέντευξη με οινοποιό.
- Συμμετοχή σε βιωματικές δραστηριότητες παιγνιώδους μορφής στον χώρο του ΚΠΕ για γνωριμία με τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις που συνδέονται με το αμπέλι.
- Εικονογράφηση ιστοριών σχετικών με το αμπέλι.
- Μελέτη και σχεδιασμός ετικετών παραδοσιακών αμπελουργικών προϊόντων.
- Σχεδιασμός υγιεινού πιάτου με προϊόντα του αμπελιού.
- Κατασκευές/ζωγραφική/κολάζ από διαφορετικά υλικά με θεματολογία σχετική με το αμπέλι.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό ή το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να γευματίσουν σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες, με βάση τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά στην περιοχή.
- Έχουν μαζί τους παγούρι με νερό και δεκατιανό ή κάτι ελαφρύ για να φάνε.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια ή παπούτσια για περπάτημα.
- Τα φύλλα εργασίας, τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το ΚΠΕ.